

Kadernota 2025

Versie: Vastgesteld door Raad

18 Juli 2024

Uitgangspunten begroting 2025

Aantal woningen en inwoners 2025-2028	15
Personeelskosten	16
Prijsindexering	17
Indexering belastingen en tarieven	18
Stelposten groei van Diemen	18
Rente	19
Algemene uitkering	20
Meerjaren investeringsplan	21

Aantal woningen en inwoners 2025-2028

De prognose voor het aantal woningen en inwoners hebben we geactualiseerd, zie onderstaande tabellen.

Woningaantallen	2025	2026	2027	2028
Stand 1 januari	16.215	16.375	16.853	17.274
Holland Park Oost	96			
Holland Park West		336		308
Holland Park Zuid			276	617
Plantage de Sniep (Rietschuur)			45	
Campus Holland Park 3e fase				300
Hof van Saan	31	104		
Buitenlust		38		
Ouddielerlaan	3			
Arent Krijtsstraat				
Harmonielaan			100	
De Griend				
Flexwoningen Diemerdreef	30			
Areaalontwikkeling	160	478	421	1.225
Stand 31 december	16.375	16.853	17.274	18.499

Bovenstaande tabel geeft inzicht in de woningbouw komende jaren. De oplevering van het aantal woningen fluctueert behoorlijk. Wanneer we bovenstaande woning- en inwonersaantallen gebruiken voor de berekening van onze inkomsten van het Rijk (de algemene uitkering) dan gaat het saldo van het meerjarenperspectief ook fluctueren. Dit maakt het lastig te sturen op een structureel sluitende begroting. Daarom kiezen we ervoor om prognoses te hanteren op basis van de gemiddelde groei van het aantal woningen en inwoners. Dit zorgt voor een gelijkmatiger meerjarenperspectief. Bovenstaande woningbouwambities leiden tot een gemiddelde woningbouw van 400 woningen per jaar.

Op basis van het uitgangspunt van de gemiddelde groei ziet de woninggroei er als volgt uit:

Woningaantallen	2025	2026	2027	2028
Stand 1 januari	16.215	16.615	17.015	17.415
Gemiddelde woninggroei per jaar	400	400	400	400
Stand 31 december	16.615	17.015	17.415	17.815
<i>Toename in % t.o.v. voorgaand jaar</i>	2,5%	2,4%	2,4%	2,3%

Wanneer we deze gemiddelde groei vertalen naar de inkomsten van het Rijk zien we ook dat ons meerjarenperspectief evenwichtiger verloopt en dat er geen grote schommelingen meer zijn als gevolg van de woningaantallen.

	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	33.300	34.100	34.900	35.700
Toename aantal inwoners	800	800	800	800
Prognose Kadernota 2026	34.100	34.900	35.700	36.500
<i>Toename in % t.o.v. voorgaand jaar</i>	<i>2,4%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,2%</i>

Op basis van de huidige woning- en inwonersaantallen gaan we uit van gemiddeld 2 inwoners per woning.

Personeelskosten

Onderstaand een overzicht van de verwachte aanpassingen van de personeelskosten in 2025.

Personeelskosten	2025	2026	2027	2028
Stelpost loonindexering ambtenaren (5,70%)	-1.310	-1.310	-1.310	-1.310
Totaal personeelskosten	-1.310	-1.310	-1.310	-1.310

Stelpost loonindexering ambtenaren

De huidige CAO loopt tot 1 april 2025. In de begroting 2024 hielden we rekening met een loonindexering van 4,7%. Werkelijk is dit 6,0% geworden. We houden voor 2025 rekening met dat percentage.

In februari 2024 heeft het Centraal Planbureau (CPB) de verwachte indexering voor 2025 aangegeven. Deze bedraagt 4,4%. Rekening houdend met de inhaalslag uit 2024 houden we in de begroting 2025 5,7% voor de loonindexering aan.

Prijsindexering

De programmabegroting stellen we voor het meerjarenperspectief op met constante prijzen. Dat betekent dat het prijspeil van het begrotingsjaar wordt doorgetrokken naar de volgende jaren. Er vindt geen meerjarige inflatiecorrectie plaats. Dit geldt zowel voor de uitgaven als de inkomsten. Door deze wijze van begroten is het eenvoudiger afwijkingen in de meerjarenbudgetten te signaleren en dat heeft een positief effect op de betrouwbaarheid van het meerjarenperspectief.

De indexering 2025 voor de exploitatiebudgetten bedraagt 2,2%. De indexering is gebaseerd op de in februari 2024 afgegeven verwachtingen van het CPB. We gebruiken hiervoor het kengetal 'Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)'. Dit is de gemiddelde stijging van de prijzen van de netto materiële consumptie van de collectieve sector.

We stellen voor de jaarlijks exploitatiebudgetten voor uitgaven en inkomsten te indexeren. Bij de uitgaven betreft het de budgetten voor diensten en leveringen. Bij de inkomsten betreft het voornamelijk de indexering van huur- en pachtopbrengsten. Voor de indexering van subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen houden we het gewogen gemiddelde van de loon- en prijsindexering aan (80% loon en 20% prijs). De kosten van Duo+ bestaan voornamelijk uit personeelskosten. Daarom schakelen we de indexering van de bijdrage aan Duo+ gelijk aan onze eigen personeelskosten, 5,7%.

Prijsindexering	2025	2026	2027	2028
Lasten				
Overige goederen en diensten (2,2%)	-220	-220	-220	-220
Subsidies (5,0%)	-265	-265	-265	-265
Bijdrage aan verbonden partijen (5,0%)	-245	-245	-245	-245
Bijdrage aan Duo+ (5,7%)	-455	-455	-455	-455
Totaal lasten	-1.185	-1.185	-1.185	-1.185
Baten				
Huur- en pachtopbrengsten (2,2%)	50	50	50	50
Totaal baten	50	50	50	50
Totaal prijsindexering	-1.135	-1.135	-1.135	-1.135

Indexering belastingen en tarieven

Voorstel is de belastingenontvangsten net als de prijzen te indexeren met 2,2%.

Indexering belastingen (2,2%)	2025	2026	2027	2028
OZB woningen eigenaren	105	105	105	105
OZB niet-woningen eigenaren	50	50	50	50
OZB niet-woningen gebruikers	40	40	40	40
Toeristenbelasting	20	20	20	20
Totaal Indexering belastingen	215	215	215	215

Ontwikkeling lokale lastendruk

Meer dan andere jaren zullen we onderzoeken in hoeverre verhoging van lokale belastingen kan bijdragen aan een structureel sluitend meerjarenperspectief. In eerste instantie gaan we uit van een indexering van 2,2%. Die is gelijk aan de indexering die we voor de overige inkomsten en uitgaven aanhouden.

Kostendekkende tarieven

In de nota 'Lokale heffingen 2016 gemeente Diemen' zijn de uitgangspunten voor de tariefstelling van kostendekkende tarieven/belastingen vastgelegd. Momenteel doen we onderzoek naar de kostendekkendheid van alle tarieven. We leggen de bevindingen vast in een geactualiseerde nota Lokale Heffingen. Planning is deze nota in oktober 2024 aan de raad voor te leggen.

Stelposten groei van Diemen

In de begroting houden we via stelposten rekening met de groei van Diemen. Deze stelposten kunnen we inzetten voor kosten als gevolg van de groei. Onderstaand een overzicht van de stelposten "Groei van Diemen".

De stelpost voor 2025 bedraagt € 400.000 en is beschikbaar. De jaren daarna is weer ieder jaar € 400.000 extra beschikbaar.

Stelposten Groei van Diemen	2025	2026	2027	2028
Uitbreiding formatie	150	300	450	600
Bedrijfsvoering	25	50	75	100
Bijdrage Duo+	100	200	300	400
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	100	200	300	400
Subsidies instellingen	25	50	75	100
Totaal Stelposten groei van Diemen	400	800	1.200	1.600

Aan de inkomstenkant houden we ook rekening met de groei van Diemen. Bij de berekening van de algemene uitkering houden we rekening met een groeiend aantal woningen en inwoners (zie uitgangspunten). Ook bij de OZB-opbrengsten houden we rekening met meerinkomsten als gevolg van de groei/areaaluitbreiding.

Rente

Voor het te hanteren interne rentepercentage sluiten we aan bij de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV gaat uit van de gemiddelde rente van de uitstaande geldleningen. In onderstaande tabel de wijze van berekening.

Lening afgesloten bij:	Soort lening	Hoofdsom (in €'s)	Jaar aflossing	Rente%
Provincie Groningen	Fixe	5.000.000	2025	1,300%
BNG	Fixe	5.000.000	2025	1,958%
BNG	Fixe	7.500.000	2031	0,900%
Aegon Levensverzekering	Fixe	7.500.000	2035	1,030%
BNG	Fixe	6.000.000	2036	1,550%
BNG	Fixe	7.500.000	2042	2,080%
BNG	Fixe	5.000.000	2043	3,110%
Totaal		43.500.000		
Gemiddeld rentepercentage				1,70%

Voor de te berekenen rente bij grondexploitaties gaan we uit van de gemiddelde rente. Voor de resultaten van de grondexploitaties en de toerekening van rente naar de exploitatie is het van belang niet te veel renteschommelingen te hebben. Nieuwe wetgeving leidt tot een andere berekening van het rentepercentage. De correctiefactor van het vreemd vermogen versus het totale vermogen is vervallen. Dit leidt ertoe dat de rente gering stijgt. Voorstel is het rentepercentage voor grondexploitaties in 2025 te verhogen naar 1,75%.

Rentepercentages begroting 2025:

1. Rente grondexploitatie 1,75%;
2. Rente investeringen 3,5%;
3. Rente investeringen GRP blijft gehandhaafd op 3,0% conform laatst vastgestelde GRP (waaronder ook de investeringen in het te actualiseren Gemeentelijke Rioleringsplan);
4. Rente langlopende leningen 3,5%.

Algemene uitkering

Als uitgangspunt voor deze concept Kadernota 2025 hebben we de Meicirculaire 2024 gebruikt. Bij de berekening hebben we rekening gehouden met de aantallen woningen en inwoners zoals benoemd in de uitgangspunten van deze kadernota. Tevens is het jaar 2025 niet langer op constante prijzen berekend maar op basis van de indexering die het Rijk heeft gebruikt. De jaren 2026 tot en met 2028 zijn, net zoals de uitgaven in de begroting, wel weer op basis van constante prijzen berekend.

De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op het nieuwe verdeelmodel. Voor het negatieve effect van het nieuwe verdeelmodel is een compensatieregeling in het leven geroepen. Sinds de herverdeling in 2023 ontvangen wij een compensatie van € 2,9 miljoen. Of dit zo blijft, is afhankelijk van de evaluatie van het verdeelmodel. Op de onderzoeksagenda van het Gemeentefonds staat de oplevering van het evaluatierapport in 2025 gepland. In de Meicirculaire is over de voortgang van de evaluatie geen toelichting terug te vinden.

Over de wijzigingen als gevolg van de Septembercirculaire 2023 en de Decembercirculaire 2023 bent u met aparte informatieve memo's geïnformeerd. In onderstaande tabel is het onderscheid van de verschillende wijzigingen terug te vinden.

Gelijktijdig met de Kadernota 2025 verschijnt de memo over de Meicirculaire 2024. Voor een gedetailleerde toelichting verwijzen we u naar die memo. De effecten van de Meicirculaire zijn in de cijfers van de kadernota verwerkt.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Effecten Septembercirculaire 2023				
Accresontwikkeling	615	580	1.575	2.280
Uitkeringsfactor	-135	-130	-175	-180
Taakmutaties	35	10	10	-10
Overige ontwikkelingen	40	-35	130	115
Totaal effect Septembercirculaire 2023	555	425	1.540	2.205
Effecten Decembercirculaire 2023				
Accresontwikkeling	-	-	-	-
Totaal effect Decembercirculaire 2023	-	-	-	-
Aanpassing uitgangspunten + Meicirculaire 2024				
Doorberekening aanpassing maatstaven woningen en inwoners	1.135	1.320	1.555	1.740
Effect WOZ-maatstaf	-295	-310	-330	-345
LPO accres	1.240	800	795	735
Volumeaccres	-320	1.240	1.240	1.260
Opschalingskorting	-	1.030	1.030	1.035
Jeugd (Compenstie Hervormingsagenda 2025)	535			
Taakmutaties	120	105	105	115
Mutaties decentrale- en integratie uitkeringen	195	185	180	180
Overig	40	45	25	25
Totaal aanpassing uitgangspunten + Meicirculaire 2024	2.650	4.415	4.600	4.745
-	3.205	4.840	6.140	6.950

Bovenstaande leidt tot de volgende ontwikkeling:

Wijziging Algemene Uitkering	2025	2026	2027	2028
Berekening Algemene Uitkering Begroting 2024 (meicirculaire '23)	59.340	55.360	54.880	54.880
Totaal effect Septembercirculaire 2023	555	425	1.540	2.205
Totaal effect Decembercirculaire 2023	-	-	-	-
Totaal aanpassing uitgangspunten + Meicirculaire 2024	2.650	4.415	4.600	4.745
	62.545	60.200	61.020	61.830

Bij de berekening van de algemene uitkering voor de begroting is duidelijk de terugval in inkomsten te zien (-/- € 4 miljoen). In de meicirculaire 2024 is de terugval verkleind door het vrijvallen van de opschalingskorting. Daarnaast zorgt onze jaarlijkse groei dat de terugval beperkt blijft.

Meerjaren investeringsplan

In deze kadernota hebben we het meerjareninvesteringsplan geactualiseerd. Nieuwe investeringen zijn toegevoegd. Dit betreft vooral investeringen in het laatste jaar. Ook zijn er wijzigingen aangebracht. Dit kan gaan om het jaar van uitvoering of om het benodigde investeringsbudget. Onder de programma's is een toelichting gegeven op nieuwe en gewijzigde investeringen.

In onderstaande tabel is het financieel effect op de kapitaallasten aangegeven. De grote wijzigingen zijn apart inzichtelijk gemaakt. Let op, dit betreffen de extra kosten niet de totale kapitaallasten.

In de bijlage is het geactualiseerde meerjareninvesteringsplan opgenomen.

Wijzigingen meerjaren investeringsplan (MJIP) 2025 - 2028	2025	2026	2027	2028
Nieuwbouw Middelbare School	-	-	-	695.000
Bouw basisschool	-	-	-	330.000
Nieuwe zwembad	-	-	-	1.115.000
Project Huisvesting	-	325.000	325.000	325.000
Overige investeringen				
- Nieuw	-	24.500	46.500	65.500
- Gewijzigd	-	15.000	18.000	20.000
Meerjaren investeringsplan 2025	-	364.500	389.500	2.550.500

Sociaal	25
Veilig	31
Inkomen en Armoede	33
Vrije tijd	39
Onderwijs	45
Gebiedsontwikkeling	51
Leefomgeving en klimaat	57
Verkeer	65
Samen besturen	67

